

Ujęcie kosztów w pakiecie Rekord.ERP

Rachunek kosztów w przedsiębiorstwie.

Celem rachunku kosztów jest nie tylko ustalenie wysokości nakładów ponoszonych w firmie, ale również interpretacja ich zasadności i celowości wydatkowania.

Stąd wśród podstawowych zadań rachunku kosztów wymienić należy: dostarczenie wiarygodnych danych do wykazania prawidłowego wyniku działalności jednostki, ustalenie rentowności poszczególnych produktów gotowych, wykazanie przyczyn i miejsc powstawania odchyleń, ustalenie kosztów w przekroju komórek organizacyjnych, dostarczenie informacji pozwalających na kontrolę technicznego przygotowania produkcji oraz optymalizację kosztów poprzez wykrywanie rezerw, bezczynności maszyn itp.

Interesariuszy rachunku kosztów można podzielić na dwie podstawowe grupy wg poniższej ilustracji:

Odbiorcy zewnętrzni	Odbiorcy wewnętrzni
Agendy rządowe Inwestorzy Banki Wierzyciele Klienci Pracownicy Związki zawodowe	Właściciele firmy Zarząd

Dla oceny kondycji firmy odbiorcy zewnętrzni korzystają z informacji uzyskanych na podstawie prowadzonej rachunkowości finansowej, natomiast dla potrzeb bieżącego zarządzania przedsiębiorstwem wykorzystywana jest ra-

chunkowość zarządcza. Pomimo różnic istotnym elementem obu podejść jest silne ukierunkowanie na problematykę ewidencji i rozliczania kosztów.

Układ kalkulacyjny kosztów

Układ kalkulacyjny jest jednym ze sposobów ujmowania kosztów. Ze względu na ścisły związek z określonymi produktami lub przedmiotami kalkulacji, zwany jest również układem według celu poniesienia. Z punktu widzenia odnoszenia na przedmiot kalkulacji w ramach układu kalkulacyjnego wyróżnia się koszty:

- bezpośrednie,
- pośrednie, w tym:
 - zakupu,
 - sprzedaży,
 - wydziałowe,
 - ogólnozakładowe.

Kategorie kosztów w pakiecie REKORD.ERP

W pakiecie REKORD.ERP jako przedmiot kalkulacji przyjęto zlecenie produkcyjne. Dla weryfikacji założeń przyjętych do kalkulacji wyrobów wyróżniono cztery podstawowe kategorie kosztów, których krótką charakterystykę zawiera poniższa tabela:

Trzy pierwsze to tzw. „koszty produkcyjne”, pojawiające

Nazwa w systemie Rekord.ERP	Charakterystyka
Koszty normatywne	Pierwotne koszty ustalone na etapie ofertowania na podstawie obowiązujących cen (np. materiałów). Ich cechą jest niezmiennosc w czasie.
Koszty planowane	Koszty ustalone na podstawie technologii i obowiązujących normatywów. Aktualizowane na bieżąco na podstawie zmieniającej się technologii, norm oraz cen. Ich cechą jest zmienność w czasie.
Koszty (wykonanie) rzeczywiste	Dostępne na bieżąco wg rzeczywistych danych zarejestrowanych w systemach dziedzinowych (gospodarka materiałowa - koszty materiałów; rejestracja operacji – koszty robocizny; itp.). W przypadku narzutów stosuje się wskaźniki historyczne ustalane w trakcie księgowego rozliczenia kosztów. Pozwalają na szacunkowe, ale bieżące określenie kosztów na zleceniu.
Koszty księgowe	Koszty wynikające z ewidencji księgowej; w przypadku narzutów naliczane wg rzeczywistych współczynników wynikających z przyjętych kluczy podziałowych. Aktualizowane i dostępne po księgowym rozliczeniu kosztów miesiąca.

się na etapie technicznego przygotowania produkcji oraz występujące w kolejnych fazach procesu produkcyjnego. Wśród zalet należy wskazać na możliwość bieżącego monitorowania ich poziomu i podejmowania szybkiej reakcji na pojawiające się odchylenia. Do wad można zaliczyć operowanie wartościami przybliżonym, zwłaszcza w obszarze kosztów pośrednich, do wyliczenia których stosowane są wskaźniki historyczne.

Stanowią one dobrą podstawę do oszacowania:

- czy opłaca się wprowadzać do produkcji nowy wyrób (ile powinien kosztować), bo pozwalają zanalizować koszty na etapie projektowania wyrobów,
- jak wycenić zapytanie ofertowe i przedstawić kosztorys klientowi - kalkulacja w ofertach,
- jak kształtują się bieżące koszty w trakcie realizacji zlecenia, czy zlecenie było rentowne - porównanie kosztów planowanych i rzeczywistych.

ny być stosowane podczas kalkulacji zleceń. Patrząc z perspektywy potrzeb operacyjnego zarządzania procesem produkcyjnym, wiedza o wielkości kosztów księgowych ma jednak ograniczone zastosowanie ze względu opóźnienie w ich ustalaniu w odniesieniu do bieżącej działalności.

Nie zmienia to istoty kosztów księgowych, jako jedynego punktu odniesienia przy analizie poprawności założeń przyjętych do kalkulacji wyrobu, w stosunku do rzeczywiście poniesionych nakładów. Porównanie kosztów księgowych z pozostałymi kategoriami kosztów (patrz: poniższy rysunek) pozwala wykryć, na którym etapie (opracowanie kalkulacji, faza realizacji) i na jakich pozycjach kalkulacji wystąpiły odchylenia, oszacować ich wpływ na rentowność zlecenia, a także zdefiniować konieczne działania korygujące.

Biurowo wz 136						
Podstawowe Pomocnicze Przewodniki Struktura Cykl prod. Koszty Marszruta Gantt						
Nazwa rodzaju kosztu	Koszty normatywne	Koszty planowane	Koszty planowane skoryg.	Wyk. rzeczywiste	Koszty księgowe	
▶ Materiały bezpośrednie	1393,66	1387,38	1390,97	1370,73	1370,73	
Koszt zaopatrzenia materiałowego	35,82	35,66	35,75	35,23	23,18	
Półfabrykaty	3887,10	3887,10	3887,10	3887,10	3846,36	
>> Razem materiały i półprodukty	5316,58	5310,14	5313,82	5293,06	5240,27	
Koszty hartowni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Koszty robocizny	209,97	322,47	634,78	387,28	192,42	
Koszty kooperacji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Koszty gniazd	0,00	0,00	0,00	0,00	55,27	
Koszty wydziałowe	67,19	103,19	203,13	123,93	317,79	
>>> TKW	5593,74	5735,80	6151,73	5804,27	5805,75	
>>> Koszty ogólnozakładowe	1790,00	1835,45	1968,55	1857,37	0,00	
>>> Koszty bankowe	51,69	53,00	56,84	53,63	0,00	
>>>> RAZEM	7435,42	7624,25	8177,12	7715,27	5805,75	

	K. normatywne	K. planowane	Wyk. planowane	K. rzeczywiste	K. księgowe
Plan	5 593,74	5 735,80	5 388,34	5 804,27	5 805,75
Wykonanie					

Koszty księgowe

Ewidencja i rozliczanie kosztów księgowych - czwartej i ostatniej kategorii kosztów wyróżnionej w pakiecie REKORD.ERP, jest domeną działania aplikacji finansowo-księgowej wspomaganej modułem (księgą pomocniczą) o nazwie KOSZTY. W odróżnieniu od kosztów „produkcyjnych” koszty księgowe są bardzo dokładne. Dobór i zastosowanie właściwych kluczy rozliczeniowych zapewnia precyzyjne skalkulowanie kosztów zleceń, a co za tym idzie oszacowanie ich rentowności. Rachunek kosztów księgowych daje również bazę wiedzy o aktualnej wielkości wskaźników, które powin-

Podsumowanie

Problematykę kosztów w pakiecie REKORD.ERP należy widzieć w szerokiej perspektywie. Niewątpliwie błędem byłoby dzielenie jej na sferę produkcyjną i księgową. Oba te aspekty wzajemnie się przenikają i są nieodzowne dla prawidłowego rachunku kosztów w przedsiębiorstwie. Aplikacje autorstwa REKORD SI dają użytkownikom spójne rozwiązanie kwestii związanych z kalkulacją, ewidencją i rozliczaniem kosztów zleceń produkcyjnych.

Jacek Jaworowski

Dyrektor Pionu Wdrożeń w REKORD SI Sp.z o.o.